

THEATERS ALMANACH

1781 .

STOCKHOLMS
STADS BIBLIOTEK

109:1:6 (R.S.)

Stholm

Förhusehert.

Teater

R. S.

TEATERKALENDER.

1781.

KONGL.
SVENSKA
THEATERNS
ALMANACH,

FÖR ÅRET
1781.

UTGIVEN MED KONGL. MAJ:TS
ALLERNÅDIGSTE TILSTÅND.

[af den Kungl.]

STOCKHOLM,
Tryckt hos A. JAC. NORDSTRÖM,
1780.

NS	Dagarnes Namn.		GS
1	M Nyårs-Dag.	Dec.	21
2	T Abel D		22
3	O Enoch		23
4	T Titus		24
5	F Simeon		25
6	L <i>Trettondedagen</i>		26
7	S. 1 e. <i>Trettondedag.</i>		27
8	M Erhard		28
9	T Julianus		29
10	O Nicanor ☉		30
11	T Hyginus		31
12	F Arcadius	Jan.	1
13	L Knut		2
14	S. 2 e. <i>Trettondedag.</i>		3
15	M Maurus		4
16	T Marcellus		5
17	O Antonius ☾		6
18	T Prisca		7
19	F Henric		8
20	L Fabian		9
21	S. 3 e. <i>Trettondedag.</i>		10
22	M Vincentius		11
23	T Emerentia		12
24	O Eric Transl. ●		13
25	T Paulus		14
26	F Polycarpus		15
27	L Chrysofom.		16
28	S. 4 e. <i>Trettondedag.</i>		17
29	M Valerius		18
30	T Gunnilla		19
31	O Vigilius		20

NS	Dagarnes Namn.		GS
1	T Brigitta D	Jan.	21
2	F Mar. Kyrkog.		22
3	L Blasius		23
4	S. 5 e. Trettondedag.		24
5	M Agatha		25
6	T Dorothea		26
7	O Richard		27
8	T Malachias ☉		28
9	F Apollonia		29
10	L Scholastica		30
11	S. Septuagesima.		31
12	M Eulalia	Febr.	1
13	T Agabus		2
14	O Wallentin		3
15	T Sigfrid C		4
16	F Juliana		5
17	L Polychronius		6
18	S. Sexagesima.		7
19	M Gabinus]		8
20	T Eucharius		9
21	O Hilarius		10
22	T Pet. Cathedr.		11
23	F Terrullianus ●		12
24	L Matthias		13
25	S. Fastlags Söndag.		14
26	M Nestor		15
27	T Leander		16
28	O Macharius		17

NS	Dagarnes Namn.		GS
1	T Albinus	Febr.	18
2	F Simplicius		19
3	L Cunigunda D		20
4	S. 1 i Fastan.		21
5	M Conon		22
6	T Fulgentius		23
7	O Perpetua		24
8	T Philemon		25
9	F 40 Martyrer		26
10	L 1 Sr. Bön. ☉		27
11	S. 2 i Fastan.		28
12	M Gregorius	Mart.	1
13	T Nicephorus		2
14	O Mathilda		3
15	T Christopher		4
16	F Heribert		5
17	L Gertrud C		6
18	S. 3 i Fastan.		7
19	M Joseph		8
20	T Joachim		9
21	O Benedictus		10
22	T Victor		11
23	F Axel		12
24	L Gabriel		13
25	S. Midfasto Söndag. ●		14
26	M Emanuel		15
27	T Rupert		16
28	O Malcus		17
29	T Jcnas		18
30	F Qvirinus		19
31	L Amos		20

NS	Dagarnes Namn.		GS
1	S. 5 i Fastan.	Mart.	21
2	M Theodosius D		22
3	T Ferdinand		23
4	O Ambrosius		24
5	T Irenes		25
6	F Wilhelm		26
7	L Hegefippus		27
8	S. Palm-Söndag ☉		28
9	M Otto		29
10	T Hezechiel		30
11	O Antipas		31
12	T Skårthorsdag	Apr.	1
13	F Långfredag		2
14	L Tiburtius		3
15	S. Påske Dag ☾		4
16	M 2 Dag Påsk		5
17	T Elias		6
18	O Vallerianus		7
19	T Bernhard		8
20	F Amalia		9
21	L 2 St. Bóned.		10
22	S. 1 eft. Påsk		11
23	M Georg ●		12
24	T ALBERTINA		13
25	O Marcus		14
26	T Cletus		15
27	F Antimus		16
28	L Thure		17
29	S. 2 eft. Påsk		18
30	M Mariánus		19

NS	Dagarnes Namn.		GS
1	T Philippus D	Apr.	20
2	O Athanasius		21
3	T Korismássa		22
4	F Monica		23
5	L Gotthard		24
6	S. 3 eft. Påsk		25
7	M Stanislaus		26
8	T Achatius ☉		27
9	O Timotheus		28
10	T Epimachus		29
11	F Mamertus		30
12	L CHARLOTTA	Maj.	1
13	S. 4 eft. Påsk		2
14	M Corona		3
15	T SOPHIA ☾		4
16	O Peregrinus		5
17	T Rebecca		6
18	F Eric		7
19	L Potentia		8
20	S. Bóné-Söndag		9
21	M Constantin		10
22	T Henning		11
23	O Desiderius ●		12
24	T Cbr. Himmelsf. Dag		13
25	F Urbanus		14
26	L Eleuterius		15
27	S. 6 eft. Påsk		16
28	M Germanus		17
29	T Mariminius		18
30	O Basilius D		19
31	T Petronella		20

NS	Dagarnes Namn.	GS
1	F Nicodemus	21
2	L Erasmus	22
3	S. <i>Pinges-Dag</i>	23
4	M 2 <i>Dag Pingst</i>	24
5	T Bonifacius	25
6	O GUSTAF ☉	26
7	T Robert	27
8	F Salomon	28
9	L Primus	29
10	S. <i>Hel. Trefald. Sönd.</i>	30
11	M Barnabas	31
12	T Eskil	1
13	O Aquilina ☾	2
14	T Elifa	3
15	F Vitus	4
16	L 3 <i>St. Höned.</i>	5
17	S. 1 <i>eft. Trinit.</i>	6
18	M Leontius	7
19	T Gervafius	8
20	O Florentinus	9
21	T Albanus	10
22	F Paulinus ●	11
23	L ADOLPH	12
24	S. 2 <i>eft. Trinit.</i>	13
25	M David	14
26	T Jeremias	15
27	O Crescentius	16
28	T Leo ☽	17
29	F Petrus	18
30	L Martialis	19

NS	Dagarnes Namn.	GS
1	S. 3 <i>eft. Trinit.</i>	20
2	M Mar Besök.	21
3	T Anatolius	22
4	O ULRICA	23
5	T Melker	24
6	F Esaias ☉	25
7	L Claes	26
8	S. 4 <i>eft. Trinit.</i>	27
9	M Cyrillus	28
10	T Canutus	29
11	O Eleonora	30
12	T Herman	1
13	F Joel ☾	2
14	L Phocas	3
15	S. 5 <i>eft. Trinit.</i>	4
16	M Reinhold	5
17	T Alexius	6
18	O FREDRIC	7
19	T Sara	8
20	F. Margareta	9
21	L Johanna ●	10
22	S. 6 <i>eft. Trinit.</i>	11
23	M Fredrica <i>Rötmån börjas</i>	12
24	T Christina	13
25	O Jacobus	14
26	T Martha	15
27	F 7 Sofvare	16
28	L Botvid	17
29	S. 7 <i>eft. Trinit.</i>	18
30	M Abdon	19
31	T Helena	20

NS	Dagarnes Namm.		GS
1	O Per. fäng.	Jul.	21
2	T Catharina		22
3	F Stephanus		23
4	L Aristarchus ☉		24
5	S. 8 <i>eft. Trinit.</i>		25
6	M Sixtus		26
7	T Donatus		27
8	O Cyriacus		28
9	T Romanus		29
10	F Laurentius		30
11	L Sufanna		31
12	S. 9 <i>eft. Trinit.</i>		1
13	M Hippolitus	Aug.	2
14	T Eusebius		3
15	O Vårfrudag		4
16	T Brynolph		5
17	F Verner		6
18	L Agapetus		7
19	S. 10 <i>eft. Trinit.</i> ●		8
20	M Samuel		9
21	T Anastafius Römån åndas		10
22	O Symphorian		11
23	T Zachåus		12
24	F Bartholomåus		13
25	L Lovisa		14
26	S. 11 <i>eft. Trinit.</i> ☽		15
27	M Rufus		16
28	T Augustinus		17
29	O Joh. Döp. h. h.		18
30	T Adauftus		19
31	F Arved		20

NS	Dagarnes Namm.		GS
1	L Egidius	Aug.	21
2	S. 12 <i>eft. Trinit.</i> ☉		22
3	M Seraphia		23
4	T Mofes		24
5	O Eudoxus		25
6	T Zacharias		26
7	F Regina		27
8	L Mormessa		28
9	S. 13 <i>eft. Trinit.</i>		29
10	M Theodard		30
11	T Protus ☾		31
12	O Cyrus	Sept.	1
13	T Amatus		2
14	F Korsmålla		3
15	L Nicethas		4
16	S. 14 <i>eft. Trinit.</i>		5
17	M Lambert		6
18	T Methodius ●		7
19	O Januarius		8
20	T Faulsta		9
21	F Matheus		10
22	L Maurits		11
23	S. 15 <i>eft. Trinit.</i>		12
24	M Gerhard ☽		13
25	T Cleophas		14
26	O Cyprianus		15
27	T Damianus		16
28	F Leonard		17
29	L Michael		18
30	S. 16 <i>eft. Trinit.</i>		19

NS	Dagarnes Namn.	GS
1	M Remigius	20
2	T Ludvig ☉	21
3	O Evald	22
4	T Franciscus	23
5	F Placidus	24
6	L Bruno	25
7	S. 17 <i>eft. Trinit.</i>	26
8	M Demetrius	27
9	T Eventius	28
10	O Gereon ☾	29
11	T Probus	30
12	F Valfrid	1
13	L 4 <i>St. Bóned.</i>	2
14	S 18 <i>eft. Trinit.</i>	3
15	M HEDVIG	4
16	T Gallus	5
17	O Lucina ●	6
18	T Lucas	7
19	F Ptolemeus	8
20	L Casper	9
21	S. 19 <i>eft. Trinit.</i>	10
22	M Severus	11
23	T Severin	12
24	O Evergiftus ☽	13
25	T Crispin	14
26	F Amandus	15
27	L Sabina	16
28	S. 20 <i>eft. Trinit.</i>	17
29	M Narcissus	18
30	T Zenobia	19
31	O Quintinus	20

NS	Dagarnes Namn.	GS
1	T All Helg. ☉	21
2	F Tobias	22
3	L Eustachius	23
4	S. 21 <i>eft. Trinit.</i>	24
5	M Malachias	25
6	T GUSTAF ADOLPH	26
7	O Engelbert	27
8	T Villehad	28
9	F Theodor ☾	29
10	L Märten Luther	30
11	S. 22 <i>eft. Trinit.</i>	31
12	M Conrad	1
13	T Christian	2
14	O Hypatius	3
15	T Leopold ●	4
16	F Edmund	5
17	L Anian	6
18	S. 23 <i>eft. Trinit.</i>	7
19	M ELISABET	8
20	T Pontus	9
21	O Heliodorus	10
22	T Cecilia ☽	11
23	F Clemens	12
24	L Christogonus	13
25	S. 24 <i>eft. Trinit.</i>	14
26	M Linus	15
27	T Vitalis	16
28	O Sten	17
29	T Saturninus	18
30	F Andreas	19

NS	Dagarnes Namn.	GS
1	L Eligius ☉	Nov. 20
2	S. 1 i Advent.	21
3	M Zephanias	22
4	T Barbara	23
5	O Crispina	24
6	T Nicolaus	25
7	F Agathon	26
8	L Mar. afelle ☾	27
9	S. 2 i Advent.	28
10	M Judith	29
11	T Daniel	30
12	O Alexander	Dec. 1
13	T Lucia	2
14	F Isidorus	3
15	L Irenæus ●	4
16	S. 3 i Advent.	5
17	M Ignatius	6
18	T Abraham	7
19	O Isaac	8
20	T Jacob	9
21	F Thom. Ap.	10
22	L Joseph ☽	11
23	S. 4 i Advent.	12
24	M Adam, Eva	13
25	T Jul-Dag.	14
26	O Stephani Dag	15
27	T Joh. Evang.	16
28	F Menl. Barnen	17
29	L Thom. Bisk.	18
30	S. näst eft. Jul ☉	19
31	M Sylvester	20

KONGL. MAJ:T

Har igenom nådigt Constitutorial
 updragit Öfverinseendet af Dets
 Hof-Capell och Spectacler åt Herr
 Grefve CARL FERSEN,
 Riddare och Commendeur af Kongl.
 Maj:ts Orden, för detta Öfver Hof.
 Jägmästare.

Under honom föres dervid styrelsen af
 Herr CHRISTOPHER BOGISLAUS
 ZIBET, Kongl. Maj:ts Hand-Secretare.

12
N
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31

KONGL.
THEATRENS
Stat.

ACTEURER och SÅNGARE.

- Herr Carl Stenborg.
— Christ. Karsten.
— Anders Nördén.
— Hans Björkman.
— Nils Magn. Annerstedt.
— Joh. Philip Lifing.
— Joh. Gottfrid Zaar.
— Didrich Tellerstedt.

ACTRICER.

- Fru Olin:
— Marcadet.
— Müller.
— Augusti.
M:lle Ekezman.
— Stading.
— Ingman.

Double.

Doublerande Acteurer och Actricer, som
tillika sjunga i Chocuren.

- Herr Wikbom.
— Bonne d. å.
— Kellström.
— Grönström.
— Pihlgren.
-

- Fru Hjortsberg.
— Ebbe.
— Bartels.
M:lle Maria Smedberg.

CHOEUREN.
CHORMÅSTARE.

- Herr Chatillon.
— Wasenbolz.

Tenor.

- Herr Lundberg.
— Limblom.
— Ebbe.
— Wilström.
— Norlin.
— Hellman.

B 2

Bass.

Bass.

- Herr Schultz.
 — Björklund
 — Sundberg
 — Westerberg
 — Kryger
 — Werring
 — Rahm
 — Magn. Bonne
 — Edberg

Discant.

- M:lle Gemell
 Fru Wefverstedt
 M:lle Ulrica Smedberg
 — Fagerberg
 — Ekenberg
 — Malmqvist
 — Kettner
 — Grönlund

Alt.

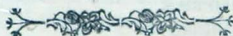
- M:lle Pihlgren
 — Westberg
 — Lindqvist
 — Fernlund
 — Fougt
 Fru Fransson
 — Nyfstedt

Ele-

Elever.

- Herr Hallstedt
 — Wingrot
 — Lindqvist
 — Bonne
 — Hjortsberg
 — Linsten
 — Dahlqvist
 — Wefsmann
 — Forsman
 — Brandström

BALLETTEN.

BALLETMASTARE.

Herr *Louis Gallodier*

PREMIER DANSEUR.

Herr *Marcadet*

PREMIER DANSEUSER.

Fru *Soligny*

— *Du Tillet*

SECOND DANSEUR.

Herr *Charles Uttini*

B 3

SE.

SECONDE DANSEUSER.

M:lle Lundblad
— Gustava Slottberg

FIGURANTER.

Herr Wibblingen
— Sagnier
— Öberg
— Fredric Bucherr
— Berner
— C. Bergström
— Bjurman
— Lundblad
— Högvall
— Berg
— Livin
— Åkerberg
— von Melen
— Pantaleon
— Österlund
— Hedman
— G. Bergström
— Falck
— Neissander
— Limblom
— Rosenlund

FIGURANTSKOR.

M:lle Greta Schubardt
Fru Slottberg

Fru

Fru Westberg
— Schubardt
— Falk

M:lle Granberg
— Sufanna Wetterberg
— Carolina Wetterberg
— Fredrica Bergsten
— Runberg
— Molitor
— Linrot
— von Cöln
— Christina Wetterberg
— Christiana Linberg
— Witting
— Brandt
— Wessman d. å.
— Wessman d. y.
— Sundström
— Söderberg
— Hyphoff d. å.
— Hyphoff d. y.
— Svennerberg d. å.
— Svennerberg d. y.

Öfnings-Magasinen.

FÖR SÅNGEN.

Informations Mästare.

Herr Lars Lalin, Hof Secreterare, Ledamot af K. Musical. Acad. i Stockh.
— Wafenholtz

FÖR

FÖR DANSEN.

Informations - Måstare.

- Herr Charles Uttini
 — Didelot
 — Wibblingen
 — Öberg

Förste Repetiteur.

Herr Mathias Böriz

Andre Repetiteur.

Herr Widström

ORCHESTERN.

Capellmåstare.

Herr *François Uttini*, Kongl. Hof-
 Capellmåstare, Ledamot af Kongl. Mu-
 sicaliska Akademien i Stockholm och
 Academ. Philarmon. i Bologna.

Concert - Måstare.

Herr Eric Ferling, Ledamot af Kongl.
 Musicaliska Akademien i Stockholm.

Cammar - Musicus.

Herr Müller.

Accompagnateur vid Clavesinen.

Herr Palm.

Vio-

Violiner.

- Herr Augusti
 — Zeyre
 — Zander
 — Böriz
 — Salomoni, viftas utrikes
 — Meckel
 — Faley
 — Gråffström
 — Öhrman
 — Ankar
 — Simson
 — Olin
 — Medelberg
 — Berggren
 — Kellberg

Alt - Violer eller Bratscher.

- Herr Reddevig
 — Leiditz
 — Söderman
 — Fredrich Kuhlau

Violonceller.

- Herr Uriot
 — Baptiste
 — Jäger
 en Vacant

Contra - Bass.

- Herr Adolph Uttini
 — Kräplin

Bas.

Raffoner.

Herr Cloes
en Vacant

Waltborn.

Herr Böhms, Fadren
— Böhms, Sonen

Fleuter.

Herr Adam
— Christian Kuhlau
— Allstrup

Hautbois.

Herr Grenzer
en Vacant

Clarinetter.

Herr Christ. Fraugott Schlick
— August Davidsohn.

DIRECTIONENS SECRETERARE.

Herr Olof Kexel,

Vid Klådes-Magasinet.

Herr Pehr Fjellström, Kamererare
— C. E. Arnqvist, } Bokhållare
— Acrell

Upphörds - Contoirer.

Herr Anders Fjellström, Kamererare

Machinist.

Herr Johan Schef

Decorations - Målare.

Herr Mörk
— Lindman
— Sellander

Instrumentmakare och Accordteur.

Herr Öberg

Musique Copister.

Herr Menges
— Ståhl

Herr Adolph Uttini
— Lindberg

Chirurgus.

Herr Pettersen, Hof- Chirurgus

Souffleur.

Herr Ståhl

Theater- Skråddare.

Herr Nyman

Friseur

Herr Götz.

FÖRTEKNING

På de Dramatiska Arbeten, som blifvit
upförde på Kongl. Svenska Theatren se-
dan dels första Inrättning, den 18
Jan. 1773.

Thetis och Pelée, Opera i 5 Acter.
Poësin af Herr Wellander; Musi-
ken af Kongl. Capellmäst. Hr Uttini;
upfördes första gången den 18 Jan.
1773; ändrades sedan til 3 Acter och
representerades sådan d. 30 Oct. 1775.

Acis och Galathée, Opera i 3 Acter af
Hr Lalin, med bibehållande af Hen-
dels Musique, utom några Arier af
andre Måstare. Chorerne äro til en
del af Capellmästaren Johnson.

Orpheus och Euridice, Opera i 3 Acter
af Calzabigi i Wien. Öfversättningen
ifrån Italienskan af Doctor Rothman.
Musiquen af Riddaren Gluck. Prolo-
guen til denna Opera är författad af
Kongl. Secreteraren Hr Zibet. Musi-
quen af Hr Uttini.

Birger Jarl, Skådespel i 3 Acter af Hr
Grefve G. F. Gyllenborg; Divertiste-
menterne af Kongl. Secreteraren Hr
Adlerbeth, hvartil Musiquen är Com-
ponerad af Hr Uttini; upfördes först

- i Riks-Sålen och sedermera med någon förändring på Theatren.
- Eglé*, Opera i 1 Aët af Laujon; Musiquen af la Grande; Öfversättningen af Hr K. S. Adlerbeth; Speltes först på Riks Salen, som Divertisement i Birger Jarl, och sedan särskilt på Theatren.
- Silvie*, Opera i 3 Aëter med Prologue; Originalen af Laujon; Öfversättningen af Hof-Marskalken Hr Bar. Manderström, med bibehållande af Franska Musiquen, som är komponerad af Berton och Trial.
- Neptun och Amphitrite*, Opera i 1 Aët af K. S. Hr Adlerbeth; Musiquen sammanletad af åtskillige Compositörer och i ordning satt af Capellmäst. Hr Johnson.
- Aline*, *Drottning af Golconda*, Opera i 3 Aëter; Imitation af Fransyskan af K. S. Hr Zibet; Musiquen af Herr Uttini.
- Adonis*, Opera i 1 Aët; Poësen af Hr Flintberg; Musiquen komponerad af Hr Thomas Walther ifrån Dannemark, under des vistande här i Stockholm.
- Athalie*, Tragedie i 5 Aëter af Racine; Öfversatt af Hr Muhrberg; Musiquen til Choëurerna i denna Piece är af Hr Uttini.

- Lucile*, Comedie i 1 Aët, blandad med Sång af Marmontel; Öfversättningen af Milles Anna Maria Malmstedt; Musiquen af Franska Compositören Gretry.
- Iphigenie*, Tragedie af Racine, öfversatt och förkortad til 3 Aëter af K. S. Hr Adlerbeth. Musiquen til Choëurerna af Hr Uttini.
- Alexis*, Drame i 3 Aëter; öfversättning af le Deserteur par Sedaine, af Herr Carl Stenborg; Musiquen densamma som i Franska Originalen af Monsigny.
- Merope*, Tragedie i 5 Aëter af Voltaire; öfversatt af Kongl. Bibliothecar. Ristell.
- Gengis-Chan*, Tragedie i 5 Aëter; öfversättning utaf Oephelin de la Chine par Voltaire, af Hr Flintberg.
- Cephal och Procris*, Opera i 2 Aëter af K. S. Hr Adlerbeth; Musiquen samlad af åtskillige Auctorer, och i ordning satt af Hof-Secreteraren Hr Lalin.
- Amphion*, Opera i 1 Aët med Prologue af K. S. Hr Adlerbeth; Musiquen af Chur-Saxiska Capellmästaren Hr Nauman.
- Gripon och Martin*, eller *de Bägge Girige*, Comedie i 2 Aëter, blandad med Sång; öfversatt af Hofmarsk. Hr Baron Manderström. Original-Piecen af Fenouillot de Falbaire, kallas: les deux Avares. Musiquen är af Gretry.

Zemire och Azor, Comedie-Ballet i 4 Aëter, blandad med Sång, af Marmontel; Musiquen af Gretry, Öfversättning af Mlle Malmstedt. Prologuen til denna Piece, som speltes innan H. K. H. Kron Prinsens födelse, först på Drottningholm och sedan i Stockholm, är författad af Mag. Doc. Hr Kellgren, och Musiquen dertil af Hr Uttini.

Prologue vid tilfalle af H. K. H. Kron-Prinsens Födelse, af K. S. Hr Adlerbeth; Musiquen af Hr Uttini; upfördes först d. 11 Nov. 1778 framför Operan Cephala och Procris, och sedermera framför *Zemire och Azor*.

Iphigenie uti Auliden, Tragedie-Opera i 3 Aëter af Hr du Rolley; Musiquen af Riddaren Gluck; öfversättning af Hofmarskalken Hr Baron Manderström; Amnet är tagit af Racines Tragedie. Prologuen af Hr Kellgren; Musiquen af Hr Uttini.

TILLÄGGNING.

Sofhandlaren i Smirna, Comedie i 1 Aëter; öfversättning af Marchand de Smyrne par de Chamfort, af Mlle Sophia Holmstedt; Upfördes på Gripsholms Slott och sedan på Kongl. Slottet i Stockholm af Kongl. Maj:ts Acteurer, men har icke blifvit speld på Theatren.

UNDERRÄTTELSE

om

Musiquen och Spectaclerne i Paris.

I:O OPERAN,

eller

L'Academie Royale de Musique.

Detta Skådespel, som i flere år stådt under Magistratens upseende i Paris, blef 1778 bortarrenderat på 12 års tid til Hr de Vismes du Valgay. Genom denne Mannens goda smak och ypperlige insigter, förenade med et värkeligit nit för det allmänna, vann detta Spectacel et mera lysande skick, än det någonsin förut hade ägt. Men som åtskillige oredor begynte yppa sig uti den delen af hans förvaltning, som rörde Financerne, så har Konungen funnit för godt, at ställa hela detta värk under den Stats-Secreterares upsigthet, som har Departementet af Paris. Til Directeur utnämndes Hr *Le Berton*, som

C 3

för.

förut innehaft samma beställning; men han dog strax derpå, efter en representation af Castor och Pollux, som han sjelf dirigerade, och hvarvid han gaf sig så mycken möda, at han derigenom förkortade sina dagar. Nu varande Directeur är Hr d'Auvergne, och Sous-Directeur Hr Gossec.

De förnämste *Acteuerne* äro:

- H:rar Gélín
 — Larrivée
 — Le Gros
 — Durand
 — Tiroit
 — Lainé
 — Moreau

De första *Actricerna*.

- M:lle Duplant
 — Beaumesnil
 — Rosalie le Vasseur
 — Laguerre
 — De St. Huberty.

Doublerrande Sångare och Sångerkor jämte Choëuren utgöra et antal af 60 Röster, utom 20 Elever vid Sång-skolan, som icke hafva wils lön.

Balletten, hvilken står under den namnkunnige Noverres infseende, såsom Ballettmästare, deruti biträdd af Hrr Gardel och d'Auberval, som jämte honom componera, består af följande hufvudpersoner:

Premier Danseuer.

- Herr Vestris
 — Gardel
 — d'Auberval.

Premiere Danseuse.

- M:lle Allard
 — Peslin
 — Guimard
 — Heinel.

För åt remplacera de ofvannämde äro:

- Herr Gardel d. y.
 — Vestris, Sonen
 — Nivelon
 — Malter
 — Despreaux.

Samt

- M:lle Dorival
 — Asfelin
 — Cécile
 — Theodore.

Dessutom 16 doublerande Danseurer och Danseuser, samt 32 Figuranter och 40 Figurantkor. Dans-skolan förestås af Hr Gardel.

Orchestren, som utgör 63 Personer dirigeras af Hr Francoeur, Maître de Musique de la Chambre du Roi & de l'Academie.

Machinist är Hr Boulet.

Antalet på alla vid denne Opera engagerade personer, Handvärksmän och såmre betjäning oräknade, går til 300 personer. Då en Asteur, Aetrice, Symphonist eller Systoman tjänt i 15 år, får han eller hon, en efter sin förut innehafda lön proportionerad Pension. Desse Pensionairer erhålla årligen tillsammans en summa af 64199 Livres. I bland desse Pensionairer märkes i synnerhet Sångaren Jeliotte, Aetricerne Mille Fel, l'Arrivée och Arnould, Danseurerne Lával och Lani, hvaribland den sednare varit Balletmästare.

Med denne Nationelle Opera förenade förra Arrendatorn Hr de Visme, en Italiensk Opera Buffa, hvarvid den namnkunnige Piccini är Capellmästare.

Sån-

Sångerkor och *Actricer* äro:

Prima Buffa.

Parte Buffa.

Signora Clementina Ghiavacci

Parte Seria.

Signora Constanza Baglioni

Seconda Buffa.

Signora Rosina Balioni

— Farnesi

De bägge första äro allmänt kände för stora Sångerskor.

Primi Buffi.

Parte Seria.

Sign. Caribaldi. Tenore.

Parte Caricata.

Sign. Gherardi. Basso.

Secondi Buffi.

Sign. Pinetti

— Tochetti

— Tosoni.

De

De nyaste och bästa Operor, som desse sidsta åren blifvit upförde, äro:

Orphée & Euridice, Musiquen af Gluck,

Ernelinde af Philidor.

Alceste af Gluck.

Iphigenie en Aulide af Gluck.

Langage des Fleurs af Desaiés.

Myrtil & Lycoris af Desormery.

Armide af Gluck.

Roland af Piccini.

Iphigenie en Tauride af Gluck.

Echo & Narcisfe af Gluck.

Amadis des Gaules af Bach.

Andromaque af Gretry.

Hr Glucks 4 första Operor renderade Directionen innom 3 års tid en summa af 801000 Livres eller 2 Millioner 400000 Dal. K:mt, oräknade de många representationer som gäfvos för Asteuernes räkning. De första 27 oafbrutne representationerne af Armide stego allena til 106000 Livres. Hr Glucks arbeten hafva åstadkommit en fullkomlig Revolution i Franska Musiquen. Roland, Opera af den namnkunnige Piccini, har häruti äfven gjordt en betydande diversion, hvilket gifvit anledning til 2:ne Musicaliska Partier, *Gluckisker* och *Picciniſter*, hvilka ganska häftigt skrifva emot

mot hvarandra. Herrarne Arnaud och Suard arbeta för det förra, och Marmontel och de la Harpe för det sednare Partiet. Hr *Bachs* nya Piece, *Amadis*, som nu sednaft blifvit upförd, har icke värvat någon söndring i den Musicaliska Republikuen.

Ibland de Piecer och Intermeder, som blifvit gifne på Opera. Buffa, äro i synnerhet märkvärdige:

Le Finte Gemelle où les jumelles supposés af Piccini.

La Buona Figliola af Piccini.

Le due Contese af Paesiello.

Il Curioso Indifereto af Anfossi.

La Frascatana af Paesiello.

Il Matrimonio par inganno ou le Mariage par supercherie.

L'Idolo Cinese, Intermede af Paesiello.

La Buona Fidliola maritata af Piccini.

Il Vago disprezzato ou le Fat méprisé af Piccini.

L'Amore Soldato af Sacchinie.

De sednaste Pantomime Balléterne äro:

La chercheuse d'Esprit af Gardels composition.

Annette & Lubin af Noverre.
 Les Petits Riens af Noverre.
 Ninette à la Cour af Gardel.
 Myrza & Lindor af Gardel.

På Operan spelas fyra gånger i veckan, näml. Söndagen, Tisdagen, Torsdagen och Fredagen. Under Herr de Vismes Direction blef detta Spectacel mycket varierat. Den ena gången upfördes en ny, den andra gången en gammal Opera, derefter en Italiensk Opera - Buffa, och så en stor Pantomime-Ballet.

För at icke lida brist på dugelige ämnen för Sång och Dans, arbetas dageligen på tillöfningen af Elever, äfven som Hr de Vismes utfäste sig at årligen betala en Pension af 200 Livres til hvar och en, som skaffar någon lujet för Operan, så färdig i Musiquen och Sången, at den genast med bifall kan spela någon role.

Appendix.

Alle stora Högtidsdagar, äfven som visla dagar i Fastelagen, då Spectaclerne äro till slutne, upføres den så kallade *Concert Spirituelle*. Den står under Hr Le Gros Direction. Här får man höra de bästa Compositieurs Arbeten exeque-

ras

ras af de skickeligaste Virtuoser, som vietas i Paris. Mesdam. Todi och Le Brun, född Danzy, Mlle Georgi och Gigardin, och Signor Amantini för Sängen, samt Hr Le Brun för Hautbois, hafva förleden sommar i synnerhet bland utländske Virtuoser utmärkt sig.

2: o.

La Comedie Française,

eller

FRANSKA COMEDIEN.

Så kallas den ägta och sanskyldiga Nationella Theatren, hvilken nu snart inemot 150 år gjordt Franska snillet så mycken heder. Det är för detta Skådespel, som en Corneille, en Racine, en Voltaire, en Crebillon, en Moliere, en Regnard, en Destouches m. fl. store Författare sammansatt sina odödeliga arbeten: Det är på denne Theater som man tid efter annan sedt en Baron, en La Noue, en Du Fresne, en Grandval, en Le Kain, en Mlle Le Couvreur, en Mlle Gauffin, en Mlle Dangeville, en Mlle

M:lle Clairon, en M:lle Dumesnil och andre ypperlige Acteurer och Actricer, öfveralt namnkunnige för den grad af fullkomlighet, hvartil de drifvit den Theatrala declamationen. Detta Skådespel upføres sedan 1770 uti Comedie-Salen i Tuillerie, under afväntan at det nya Franska Comedie-Huset blir färdigt, och består nu för tiden af följande principale Ledamöter, hvilka alla äro Comediens ordinaires du Roi.

Acteurer.

Herr Previllo

- Brizard
- Molé
- Augé
- De la Rive
- Monvel
- D'Auberval
- Bouret
- Dugazon
- Des Esfarts
- Dazincourt
- Fleury
- Bellemont

Actricer.

M:lle Bellecourt

- Previllo
- Molé

M:lle

M:lle Doligny

- Luzy
- Fanier
- Saintval d. å.
- Dugazon
- Vestris
- La Chafaigne
- Saintval d. y.
- Suin
- Contat
- Mars.

Bland desse ofvannämde märkes i synnerhet *Prévillo*, som är den störste comique Acteur, som nästan varit til: *Brizard*, *Molé* och *La Rive* äro namnkunnige för Tragedien, dock har ingen utaf dem kunnat ersätta förlusten af den så högt saknade *Le Kain*. Af Actricerne äro M:lle *Doligny*, *Saintval* d. å. och *Vestris* de förnämsta. Sedan M:lle *Dangevilles*, *Clairons* och *Dumesnils* bortgång har dock Franska Theatren icke haft någon Actrice af första rangen, och lär det svårligen vara möjligt, at drifva konsten at agera i högre grad, än de hvar och en i sin genre gjordt.

Franska Comediens fond består af en Summa af 200807 Livr. 16 sols, hvilken är delad i 23 lika delar à 8730 Livr. 15 sols hvardera, hvilken erlägges af hvar

och en af de 23 ordinarie Asteurer eller Aëtricer, då de i denna egenkap antagas. Deremot njuta hvar och en af dem, sedan de vanlige omkostningar äro afdragne, en Tjugotredjedel af totala inkomsten, hvilket ändå utgör för hvar, en årlig Summa emellan 12 å 16000 Livres. Flera utaf dem äga ockå Kongl. Pensioner. De som tjänt i 15 år få vid afskedstagandet en Pension af 1500 eller 1000 Livres, hvilket af inkomsten betalas.

Hvad sjelfva det inre styrelse-vårket af Trouppen vidträffar, så står det under Konungens Förste Kammarherrar, hvilka afgöra alla större och mindre stridigheter, som emellan Trouppens Ledamöter kunna upkomma. För öfrigt handhafves alla ärenderne af committerade af Trouppens egna medel, och hvilka utgöra den så kallade *Comité*, samt anföres af Theatrens Secreterare Hr de la Porte.

De nyaste Piecer, som Franska Comedien låtit upföra äro:

Le Malheureux Imaginaire, Comedie af Hr Dorat.

Zuma, Tragedie af Hr Le Fevre.

L'Egoisme, Comedie af Hr de Cailhava.

Gabrielle de Vergi, Tragedie af Hr de Belloi.

L'Amant Bourru, Comedie af Hr Monvel.

Zuma, Tragedie af Hr de Champfort.

Mustapha & Zéangir, Tragedie af Hr Champfort.

L'Aveugle par Credulité, Comedie af Hr de Fournelle.

L'Homme personel, Comedie i 5 Acter af Hr Barthe.

Irene, Tragedie af Hr de Voltaire.

Les Barmecides, Tragedie af Hr de la Harpe.

Les Muses Rivales, Comedie af Hr de la Harpe.

L'Amour Francois, Comedie af Hr de Chabanne.

Pierre le Grand, Tragedie af Hr Dorat.

Les Etrennes, Comedie af d'Orvigny.

Franska Comedien spelas alla dagar i veckan. De dagarne då man der finner det mästa folket äro Söndagar, Måndagar, Onsdagar och Lördagar.

En händelse som mycket hedrar Franska Comedien är den representation af Tragedien Cinna, som de gifvo icke

långesedan til fördel för en Sone-Son af Pierre Corneille, hvilken besant sig i Paris i fattiga omständigheter. Inkomsten steg til 6500 Livres.

3:0

ITALIENSKA COMEDIEN.

Denna Theater är i det närmaste inrättad likasom Franska Comedien. Jurisdictionen tillhör Konungens Förste Kammarherrar. Det öfriga regleras af Acteurerne sjelfve, hvilka hvar för sig äro förbundne at fåtta in en fond af 16000 Livres i Cassan, innan de kunna anses som ordinarie deltagare i inkomsten. Sjelfva Theatren är uti L'Hotel de Bourgogne. Det är på denna Skådeplats, som alla slags Opera Comique, Parodier, Comedier blandade med Arietter och öfversatte Italienske Comedier uppföras. Favart, Sedaine, Marmontel och Anseaume som Auctorer, och de namnkunnige Compositeurerne Duni, Philidor, Grexi och Monsigny hafva måst arbetat för denna Theater.

De.

De förränste Acteurerne och Actricerne äro följande:

Acteurer.

Herr Carlin Bertinazzi, Arlequin.

- La Ruette
- Clairval
- Nainville
- Julien
- Narbonne
- Suin
- Thomassin
- Michu
- Zannuzzi
- Camerani
- Vestris
- Trial

Desutom 12 Acteurer som pensioneras af ofvannämde ordinarie Comedianter.

Actricer.

M:lle Desgländs:

- Nainville
- Trial
- Billioni
- Moulinghen
- Bianchi
- Colombe
- Du Gazon
- Du Fayel.

D 5;

Samt

Samt 8 Extraordinarie Actriceer, eller som de kallas à Pension.

Denne Theater har desse fidsste åren förlorat trenne sina yppersta Sujetter uti Caillot och M^{de}me La Ruette, som retirerat sig, samt Colalto, som dog förledit år.

Hr Anseaume är Theatrens Secreterare.

Hr de Hesse, Directeur af Balletterne, hvilka äro vida bättre än Franka Comediens.

Orchestern är tillräckeligit stor och ganska utvald; den dirigeras ofta af Gretri eller Philidor.

De allmänt kände och vackra Piecerne; *Le Roi & le Fermier*, *Zemire och Azor*, *La belle Arsene*, *Silvain*, *Lucile*, m. fl. hafva blifvit för denna Theatrens räkning komponerade, och upföras där ännu i dag med största bifall.

De nyaste Piecer äro följande:

Le Mort Marié, Comedie blandad med Arietter af Sedaine, Musiquen af Bianchi.

Anledningen til denna Piece är tagen af en berättelse i Franska Mercuren. Tvänne Systrar ha hvar och en sin älskare. Den äldsta är förlofvad med en Magistrats - Person i Staden: den

yng-

ungsta älskar i hemlighet en ung Officer, som är frånvarande. Hon tors icke ge tillkänna, at hon är kär, men hennes oro röjer hennes hemlighet. Officeraren, bedragen af namnens likhet, tror, at det är hans älskarinna som skal gifta sig med Magistrats - Personen, och skickar därför med föragt hennes bref tillbaka, och som emottages af den äldre Systrén: Han låfvar tillika at snart komma sjelf, för at hämnas på sin Rival. Magistrats - Personen tror at det angår honom, och förebrår sin Fästemo, hvilken deremot har så mycket mindre svårt at förklara sig, som hennes yngre Syster af sig sjelf bekänner sin kärleksintrigue. Magistrats - Personen beslutar at roa sig på Officerarens bekostnad, och lagar därför til et par pistoler, men blott med krut laddade. Officeraren kommer genast til Staden, och räkar den han tror vara sin Rival. Tråtan begynnes, Magistrats - Personen svarar med stolthet, duellen går för sig, och denne sednare faller och ställer sig som han vore död vid första skottet som Officeraren låsfor: denne åter tar til flykten. Magistrats - Personen stiger derpå up och skrattar at sin motstånd-

D 5 da-

dares rådsla, men på det at Historien ej skulle bli skämd, låter han arresteras Officeraren och föra honom inför sin Domstol. Officerarens slågtingar så väi som hans älskarinna, alla klädde som Domare, samlas för at undersöka brottet. Officeraren kommer fram och vill uti Præses i Rätten känna igen den samma som han nyfs ihjälskutit. Han vet intet hvad han skal säga. Emedlertid fälles domen och den brottförlige blir befald at sjelf låsa up den; men i stället för dödsdom får han til sin förundran låsa et Giftermåls Contract, som beständigt förrenar honom med sin älskarinna.

Laurette, Comedie med Arietter.

Ämnet tagit utur Contes moraux de Marmontel.

Gabrielle de Passy, Parodie af Tragedien Gabrielle de Vergy.

Felix ou L'Enfant Trouvé af Sedaine.
Musiquen af Monsigny.

Les Trois Fermiers, Comedie blandad med Arietter af Monvel, Musiquen af Deslides.

En välgörande och älskad Herre kommer til sit Gods, hvaråst Bönderne, intagne af glädje öfver hans närvaro, hafva tillagat en Fete. Men de-

ras nöje blir snart förvandlad i sorg, når de få veta at han har i sit sållskap en annan Herre, til hvilken han måste tälja detta godset. Bönderne inställa sig hos honom hope-tals, för at få veta orsaken til deras mistning af en så älskad Husbonde, och ånteligen underrättade, at förlusten af en betydande Process tvingar honom at sälja sin egendom, kasta de sig med Hustrur och Barn för hans fötter, och tilbjuder honom at ta all deras egendom och behålla godset. Denne Herrens vän, som skulle köpt godset, instämmer med Bönderne, afläger sig sin rätt, och på detta ädelmodiga sätt tvingar honom, så til sågande, at glömma sina olyckor.

L'Olympiade, Drame Heroique, Musiquen af Sacchini, äfven som *La Colonie*, af samma Auötor, hafva bägge gjordt ganska mycken lycka.

L'Opera de Province, Parodie af Armide. Innehållet är, at en ung Student, som icke har råd at bli Juris Doctor, hvilket han sökt uti Rheims, faller på den tankan, at ge sig til Comediant. Han gör likaså mycket oväsende som Renaud uti Armide; men

Directricen utaf Spectaet blir kár uti honom, hvilket ger honom ánnu större anledning, at bli qvar vid Trouppen. Emedlertid kommer hans Morbror i sällskap med en annan Slágringe, för at söka up honom; men de blifva ockfá fängslade af Adricernes skónhet. Med största móda hinna de ánteligen at draga den unge Studenten utur detta Sällskapet. Directricen förtviflad, látter i förargelshen eld på hela sin Theater.

Matroco, Drame Burlesque i 4 Acter, Musiquen af Gretri.

Denne Piece är full med Trollkarlar, Jättar, Dvärgar, Enviges-kämpningar och förtrollade Prinsessor. Matroco, en elak Trollkarl, blir förskräckt öfver en Dröm. Han skickar efter alla möjliga Spåmän för at uttyda den samma. Furion, Chefen för Jättarne, blir áfven rådfrågad, men gör Matroco ánnu mera förskräckt, då han berättar honom, at han haft samma Dröm. Stora-Rådet, som består af Jättar och Dvärgar, samlas tilhopa: Matroco láter dem lása i sit hjerta: oro och fasa intager dem: et offer blir tillagat, då i det samma en Herold anländer och utmanar Matroco til envigens-kamp. Furion tar emot

car.

cartellet: Dvärgar áro Fáltdomare: Hároiden stupar, och Matroco segrar; hvarefter man offerar en Kalkontupp åt Mánen. Derpå följer átskillige Batailler emellan Matroco och de förtrollade Prinsessornes Riddare; genom Furion är dock altid Matroco segrande, til desz han slutligen af en högre och starkare Trollkarl blir förvandlad til sten, i det samma han håller på at förgöra Prinsessorna.

La Rage d'Amour, Parodie af Operan Roland.

Ámnet är helt och hållit tagit af denna Operan. I stället för Roland, är det Roulant, en Under-Officer som ligger på värfning; Lollotte, en Cafsekokerska i stället för Angelique; Lindor, en Perouquemakare-Gesäll föreställer Medor; o. s. v.

Les Adieux de Thalie. Italienska Comedianterne bruka altid, då Theatren tillstes, at complimentera Parterren. Detta var áfven ánda målet af denna lilla Piece, som består af flera epifodiska Scener. En af desze Scener är fárdeles munter, då alle Acteurerne och Adricerne befinna sig tillsammans på Theatren för at tacka Spectateurerne. I det samma kommer

E

mer

mer en Musicant, som änteligen vil låta höra en hel Opera af sin composition. Ämnet, säger han, är en Americansk Prins, som är kår uti en Prinsessa; denne Prinsen dör midt i Piecen, men blir i sista Acten upväckt från de döda, af Gudinnan Minerva. Compositören ger tekn åt sit folk i Coullisen, at träda in, hvarpå en hel hop Sångare och Danseurer inkomma, somlige i kappräckar och somlige i hvita västar. Musicanten tar fram sin Directeurs staf, som består af några ark hoprullat karduspapper, imponerar tyftnad, hvarpå Ouverturen begynnes. Prinsen och Prinsessan sjunga om deras förestående förening. Et Krigsbuller förskräcker Prinsessan, som dånar. Prinsen, förföljd af fienden, fågtar och stupar i slaget; folket för at tekna sin sorg sjunga och anställa en Ballet. Andra Acten slutas med en marche. Den Tredje börjas med en compliment, som Compositören adresserar til Orchestren; hvarpå han gör sin hatt til en Sköld och sin kåpp til en Lants, och i denna parure stiger up på en Lånstol och sjunger en Aria, hvaruti han anropar Pallas, at åter uplifva den döde Prinsen. Detta underyärk går för sig

sig och en general Ballet slutar hela detta hårliga Spectacel.

Zulima, en Féerie-Comedie, hvartil Desaides fatt Musiquen, som jämte sjelfva ämnet af Piecen vunnit mycket bifall.

Le Jugement de Midas, Comedie i 3 Acter, blandad med Sång af Hr d'Hele, Musiquen af Gretry.

En dum Bonde vid namn Marsyas och en Kolare, som kallar sig Pan, fria til två flickor, som bägge äro Systrar. Pans och Marsyas särdeles förtjänst består deruti, at de äro de störste Sångare i Byn, den ene för visor och den andre för stora Arier. Apollo kommer til Byn, låsfar bli kår i bägge flickorna, och förklarar dem i tyfthet hvar för sig sin kärlek. Den ena Flickan har Modren och den andra Fadren på sin sida, så at bägge två, utan at veta utaf hvarandra, gifva sit samtycke til Apollos giffertmål. Kronofogden, som försvårar Bönderne, vill at Förälldrarne skola upfylla deras första löfte, som var at ta Marsyas och Pan til Mågar. Den nye Friaren visar sig, och man stadnar i det beslut, at den som sjöng bäst, skulle ha företrädet framför si-

na Rivaler: Kronofogden blir utfedd til Domare, som dömmet til Böndernes fördel, och ger dem priset framför Apollo. Apollo, för at hämnas, låter i det samma växa tvänne Åsneöron på Kronofogden, och visar sig derpå i hela sin hårlighet. Denne Piece har för öfrigt gjort ganska mycken lycka i Paris. Besynnerligast är, at Auctor, som är en ung Engelsman, kunnat som utlänning skriva en Piece i et främmande språk, med så mycken smak som denne. Han har sedermera låtit upföra Comedien *L'Amant jaloux*, och *les Evenemens Impreus*, til hvilken sednare Gretry satt Musiquen.

2. *Lord Anglois & le Chevailler Francois*, Comedie par Mr Imbert; *Aucassin & Nicollere*; Comedie i 4 Acter af Sedaine och Gretry; och å *Trompeur, Trompeur & demi*, Musiquen af Desfaides, hafva nu sednast blifvit upförde.

4:0.

Små-Spectaclerne.

Utom ofvanbeskrefne 3:ne Hufvud-Spectacler, äro i Paris en oändelig hop smärre, som efter omständigheternes dels uppehålla sig ständigt på Boulevarden, dels flyttas på Marknaderne. Ibland deste märkes i synnerhet:

1:0 *L'Ambigu - Comique*, inrättad och entreprenerad af Hr Audinot, spelar Parader, små Operetter och Pantomime Balletter. Största delen af Acteurerne och Actricerne äro Barn, emellan 10 och 15 år. Entreprenören är sjelf Auctor, och vet ganska behändigt dra fördel af alla roliga händelser i Paris, för at deraf forme- ra sina Piecer.

2:0 *Theatre de Nicolet*, eller som de nu kalla sig: *Les Grands Danseurs du Roi*, är et Sällskap ganska skickelige Lindansare och Italienske Sauteurs, för hvilka Hr Nicolet är hufvudman. Här spelas en myckenhet Pantomimer i Engelsk smak, hvilka för öfrigt äro

E 3

gan-

ganska väl inrättade och til förefallne händelser lämpelige.

3:o *Les Variétés Amusantes*, eller *Theatre de l'Ecluse*, efter sin uphofsman Hr L'Ecluse. Det var på denne Theater, som ibland annat en Farce förleden Sommar blef gifven, under naunn af: *Les Battus payent l'amende*, hvilken hade 147 representationer å rad. Denne Theater få väl som de bägge förstnämde äro ofta mera frekventerade, än de flere Hufvud-Spectaclerne, och spelas där ej sällan til 2 gånger om dagen.

Les jeunes Comediens du Roi de Boulogne, och *Les Eleves pour la Danse de l'Opera*, äro ockfå tvänne Spectacler, som med god smak äro inrättade.

Strödda Anmärkningar om Skåde- spelen i London.

Uti London äro 4 med Kongl. Patentprivilerade Theatrer, nemligen *Italienska Operan*, samt trenne Engelske Skådespel, Theatrerne i *Drury Lane*, *Coventgarden* och *Haymarket*.— Acteurer-
ue

ne anses i följe deraf såsom hörande, som det här kallas, til Konungens hushåll, och äro frie från prising, värfsning, visse Contributioner &c. — Alle desse, äfven som alle andre mindre Skådespel i England äro endast och allenast privat egendom, hvilka i samma mån rikta deras ägare, som de äro samre eller bättre förvaltade, för at behaga Allmänheten.

Theatrerne i *Drury Lane* och *Coventgarden* börjas gemenligen i September månad, och äro öpne dageligen, utom Söndagen och Påskveckan, ända til slutet af Maji månad. Då öpnas Theatren i *Haymarket*, som varar Sommaren öfver, tils de andre åter öpnas.

Theatren i *Coventgarden* hörer til Herrarne *Harris*, *Leake* och *Dagge*. Den i *Drury Lane* til Herrarne *Sheridan* & *Son*, *Doctor Ford* och Hr *Garrick*, en Brorson til den afledne Acteuren, som sjelf var Directeur af denne Skådeplats.

Theatren i *Haymarket* är Hr *Colman* ensam tilhörig, och har den nu förleden Sommartid varit dels ägare besynnerligen profitabel derigenom, at han förstådt engagera alla de bästa Acteurerne från de andre Theatrerne, och äfven bragt på Theatren åtskillige nye Piecer som behagat. Det var denne Skådeplats,
E 4 som

tom förut innehades af den namnkunnige Foote, som dog för 2 år sedan.

I anseende til det stora förlag, som fordras til utförande af desse slags entrepriser och hvartil Theater-ägarnes förmögenhet föllan varit tillräckelig, är det uti Coventgarden och Drury Lane vedertagit, at vid förefallande behof af förlag, sälja hvad de kalla *renter's shares*, hvilket är en slags Actie för 21 år, efter hvilken tids förlopp den samme dör ut af sig sjelf. En sådan actie kostar nu 250 pund Sterl. för hvilken ägaren har fri entré på hvad ställe i huset, utom gardin, som han behagar, så ofta huset är eclairerat och där är Musique; hvarunder således begripes Oratorier och alla slags Skådespel, samt beneficer til Acteurerne. Dersjämte tager ägaren af en slik Actie 2 Skill. St. hvarje gång en sådan representation åger rum. Dymedelt rendera desse Actier emellan 17 och 20 Pund sterling om året.

Det högsta som nu gifves någon Acteur eller Actrice i Coventgarden och Drury Lane är 17 Guineer i veckan, så länge Theatern är öpen, samt en benefice representation vid slutet af Saisonen. — M:stis Abington, den bästa Actricen för Comiquen, har endast 12 Gui-

Guineer i veckan och beneficen; men har et accord med proprietairerne af Theatern, at hålla sig sjelf med kläder för Theatern, för hvilket hon får 600 pund Sterl. eller 1200 Ducater årligen. En faveur som visas visis Actricer.

Då omkostnaderne äro betalte för Musique och eclairering, räknas det för en god Benefice, om Acteuren eller Actricen, för hvars räkning det spelas, hafver 200 pund Sterl. öfver. — Vanlige omkostnaden af Musiquen och Eclairering &c. går hvarje afton til 80 pund Sterl. i hvardera huser.

Pantomimerne kosta gemenligen i från 2 til 4000 pund Sterl. innan de kunna föras up.

Comedianterne och alla som äro employerade vid Theatern betalas hvarje Lördag. Uti *Haymarket* öfver Sommaren betales det högsta 8 Guineer i veckan til en Acteur samt en benefice; men ingenstådes mindre än en Guinee i veckan för dem som endast visa sig på Theatern och hafva stumma Roler.

Auctorerne, som skriva för Theatern, betalas med 3:ne beneficer, nämligen den 3:dje, 6:te och 9:de representationen. — Således om det händer, at Publiquen ej tillåter en Piece at fortsättas til slut 2:ne gånger, får Auctor

ingen profit deraf, och mister i proportion om Piecen blifver utdömd före 6:te eller 9:de afton. En god Piece kan således rendera sin författare 600 pund Sterl. eller 1200 Ducater.

De bästa Auctorerne som nu lefva äro *Sheridan*, *Colman* och *Cumberland*. Tvänne Fruntimmer M: stris *Cowley* och Mistris *Hanna Moore* ha äfven gjort et och annat försök för Theatern, som ganska väl lyckats.

Oratorier upföras nu endast i *Drury-Lane* 3 gånger i veckan i Fastlagen, och bestå måst af *Handels* Oratorier. De upföras af Hr *Stanley*, som är en af de störste Orgspelare i världen. Med honom är märkvärdigt, at han varit blind sedan han var 2 år gammal.

De vid bägge Theatrerne engagerade Musici utgöra et antal af vid pås 30 på hvardera stället.

Componister för Engelska Opera Comique äro förnämligast *Hook*, *Dct. Ar-nord*, *Arne* och *Dibdin*.

De bästa Acteurerne äro *Henderson*, *Smith* och *Palmer*, som äro ganska gode både uti Tragedie och den högre Comedien. *King*, *Parsons*, *Quick*, *Ed-win*, *Moody*, *Yates*, som äro förträffelige uti Comedien, och så gode uti lebas Comique, at de ej kunna nyttjas i

nä-

någon Tragedie. *Vernon*, *Dodd*, *Aikin*, *Bannister*, hafva ock merite uti Comedien.

De bästa Actricerne äro *M:lle Abington*, *M:lle Yates*, *M:lle Hawley*, *M:lle Crawford*, *M:lle Young*, *M:lle Pope*, *M:lle Farrens*, *M:lle Brown*, *M:lle Harper* (har mer än vanlig god röst) och *M:lle Green*. Desse äro alle ypperlige både uti Tragedie och Comedie; i synnerhet *M:lle Yates* och *M:lle Crawford*, som uti Tragedie äga superieur merite. Mistris *Abington* erkännes både af inhämske och utlänningar för den största Comiska Actrice i Europa.

I allmänhet och i synnerhet bland Acteurer är man här ej särdeles rik på erforderlige personer uti en Tragedie. Henderfon är efter *Garricks* afgang den bästa, men kan ej jämföras med honom.

Dansen på Engelske Theatrerne är ej så god, at den förtjenar omtalas. Men ombytet och pragten af Theater-decorationerne, samt Machinerne uti Pantomimerne äro förmodligen de bästa som gifvas, äfven som kostnaden dervid på få ställen lärers hållas mera ospard.

Theater-Målare vid *Drury-Lane* är *Loutherbourg*, och vid *Coventgarden* *Carver*, hvilka bägge äga utmärkt förtjänst, va-

varande den förre en af de måst ryktbare Decorateurer i Europa.

På Engelska Theatrerne betalas 5 Skil. Sterl. i entré för Logerne i alla 3 våningarne; 3 Skil. för Parterren, som är med bänkar; 2 Skil. för första Galleriet, som är i fonden i trappa up; 1 Skil. i andra Galleriet 2 trappor up.

De måst skickeligaste Spelare på Instrumenter och tillika Compositereur äro *Bach, Abel, Cramer, Kammel, Stamitz, Florio, Fischer, Crosdil, Shuman, Schröter, Baumgarten, Vachon, La Motte, Giardini*, utom andre ganska berömda. M: dme *Harrup*, en Engelska, har en ovanligen vacker röst. *Rauzini, Savoy, Piozzi*, Italienare, berömda Sångare.

Italienska Operan öppnas ej förr än i slutet af November. Compositereur för denna Vintern äro *Sachini, Bach, Giordani*, och *Philidor*.

Sångare för sericuså Operan:

Första Soprano, *Paccherotti*.

Prima Donna, M: dme *Le Brun*, eller mera känd under namn af M: lle *Danzy*.

För Opera-Buffa:

Förste Sångare, *Trebbi*.

Prima Donna, *Bernasconi*.

Soubretti, *Pozzi*.

Alle desse åga en känd merite. Orchestern är utvald och anföres af *Cramer*. Decorationerne målas af *Columba*. Dansen och Balletterne äro gemmenligen ganska goda, fast de ej komma up emot dem på Operan i Paris. Premier Danseur är Hr *Fierville*, och Premier Danseuse M: lle *Bachelli*, näst dem M: r och M: dme *Simonet*, Signora *Tinti*, Sig. & Signora *Zuchelli*, jämte en troupe tämmeligen goda Figuranter.

Entré-priserne vid Italienska Operan äro följande: en half Guinee eller efter vårt mynt 2 Riksdal. uti Logerne och Parterren. Parterren intager hela djupet af huset och är sammanlagd med Logerne i fonden i nedersta våningen. 5 Skil. Str. i första Galleriet i fonden en trappa up. 2 Skil. i Galleriet deröfvanpå.

F E T E R.

I:O.

*En särdeles prägtig Fête i Peters-
bourg, i anledning af unge Stor-
Furstens Födelse.*

Så snart Operan var slutad, framträdde en liten Morian vid namn Azor, som tilhörer Hennes Kejslerliga Majestät, och utdelte tryckta Billetter af följande innehåll: „Morianen Francisque Azor, Africanisk Adelsman, i anledning af, at flere illafinnade personer ha velat bestrida hans Adelige börd och hans magt och värde öfver Africas skatter och rikedomar, bjuder härmedelst hvarjom och enom, som desse Billetter blifva tilstålta, at efter Operans slut infinna sig i Hennes Kejslerliga Maj:ts Rum, för at bevittna sönningen af hvad han sagt, och vara honom behjelpelige, at skåmma ut hans ovänner.”

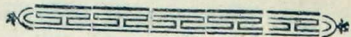
I anledning häraf, infunno sig efter Operan alla de som blifvit budne, i Kejsarinnans Små-rum. I första Cabinettet, som var med särdeles prägt ut-

sirat,

sirat, voro trenne bord af Macao och på hvart bord en Soucoupe, uti hvilken lågo en och femtio Brillanter. Den som fick nio ögon uttog genast en af dem. Så snart spelet var slutadt, följde allesammans Kejsarinnan uti et annat Cabinett af idel Spegel-glas. Detta rum var illuminerat i den måst utökta smak. Tre stycken bord garnerade med en decoration af Diamanter och ädla Stenar; den förestälte åtskillige Berg samt en Cascade af Diamanter, som hängde på Silkestrådar, i en så besynnerlig sammanfogning, at den minsta rörelse gaf dem samma hastiga fart som vattenet. Tråden bestodo af Smaragder, Rubiner, Saphirer, Topaser, m. m. Man såg äfven en slags ordning i Architecturen af Diamanter oförlikneligen väl utarbetad, samt tvänne prägtiga Chiffre, den ena af Brillanter och den andra af ägta Pärlor.

2:0

*Beskrifning på en Fête på Pantheon i
London, uti Bref ifrån en där vi-
fande Utlänning.*

M. H.

Nå vet huru mycket Fruntimren här i landet äro ny-girige på nöjen, och i hvad hög grad Spectacler, Assembléer, Baler, Concerter och dylikt blifvit ökade desse åren. Kriget och dess fölgeder hafva icke på något sätt förminskat denna böjelse för glada och kostämna tidsfördrif. För någon tid sedan föreslogs, at anställa en extraordinaire Festivitet; all ting sker här, som Ni vet, genom soubscription; antalet af de soubscriberande var vid detta tilfället icke svårt at upfylla. Tilredningen och ordonancen af denna Fête updrogs åt Hr le Texier, som genom sin goda smak, sine ypperlige insigter och artiga upförande vunnit et allmänt förtroende här i London. Ockå har han i fullkomligaste måtto svarat emot allmänhetens väntan. Jag skal bjuda til, at gifva Er en kort beskrifning på denna Fête. Ni känner *Pantheon*; så-
ledes

ledes bör det icke förefalla Er underligt, at man gifvit denna förträffeliga byggnad företrädet. Man har aktadt sig at röra vid sjelfva Architecturen, hvars pragt och värdighet man icke vågat öka med främmande prydnader. Man hade blott placerat tvänne Bord i form af Hästsko med 500 Couverts. Rundt omkring voro blomster - berceauer at sitta på. Jag har sedt flere Féter; men jag har aldrig blifvit intagen af något vackrare Spectacler, än sjelfva Soupéen under den tiden man satt til bords; där voro inemot 300 Fruntimmer af första rangen i sina yppersta prydnader, fullsatte med Brillanter och Juveler, ibland hvilka man säkert kunde räkna 200 Skönheter i de rikaste klädningar; Cavalliererne voro afvenledes i största gala. Denna blandning af färgor i Blomster-Berceauerne; den stora Plateauen som gick öfver hela Bordet, som var hel och hällen af naturelle blommor; bordet serverade med de måst utvalda och raraste frukter af Ananas, Pêcher, drufvor, meloner, aprikoser, fikon och mycket annat: de bästa vin-sorter; alt sådant utgjorde värkeligen den vackraste och bäst anstälta Soupée, som jag sedt i min lifstid.

Samlings-tiden varade ifrån kl. 9 til 11 om aftonen; Sölsdörrarne voro emedlertid till slutne, och sällskapet måste stiga up i Gallerierne alt efter hand som det anlände. Under denna tiden hördes öfver et hundrade instrumenter af alla slag, som exequerade åtskillige Trumpet-ftycken, Fanfarer, Turkisk och annan Fält-Musique. Kl. 11 gingo alla ner för at sätta sig til bords. I det samma begynte hela Opera Orchestern, anförd af *Cramer* tillika med *Fisher*, *Crosdil*, *Sramitz* och andre ypperlige Virtuoser, at låta höra en praktig Taffel-Musique, bestående af diverle Symphonier och Solo-piecer af Engelsk, Fransysk och Italiensk Composition; emellan at sjöngo tolf de bästa Engelske Sångare åtskillige *Catches* och *Glees*, et slags Bacchanaliska Canons, som mycket brukas i England. Derefter hördes Franska Musiquen: jagt-ftycket i Tom-Jones med sin Choeur *Alali*, *Alali*, och Chouren i *les deux Avars*; *Hvad det är godt! hvad lustig smak &c.* speltes vid detta tillfälle, med särdeles framgång; slutligen exequerades de bästa Italienske Ariar och Solo-Piecer. I det ógnableck då Desertern serverades hade man låtit transporterat alla Bläs-instrumenterne up i Dömen, hvar-

est

est de, utan at vara sedde, förde up et Musicaliskt stycke i den ågta Engelska smaken; man kunde knapt begripa hvarifrån denne Musiquen kom, hvilket icke kunde förefalla annat än särdeles förtjusande. Efter *Soupeén* öppnades alle dörrarne, som leda ner til Thérummet; Ni påminner Er at detta rummet är directt inunder stora Salen, och at det är afdelt genom de tjocka och fyrkantiga pelarne, som taket kvilar på. Alla dessa pelare voro förvandlade uti gamla och löfrika Ekar, hvars grenar täcka hela plafonden, så at hela detta stora rummet låg ut som en mörk skogspark, allenast eclairerad af små transparente lykter. I fonden af denna skogen såg man en underjordisk kula, som beboddes af Druider; på en sida hade man placerat en Sibylla, som gaf Oracler, och på en annan tre Egyptiskor, vackra som kät-leken, hvaraf den ena var Engelska, den andra Frantyska, och den tredje Italienska; de spådde de kommandes och gåendes öden på alla slags språk. Långre fram var et Lotteriehjul, som drogs af et särdeles vackert Barn; hvarje Billet innehöllt antingen någon artig spådom eller någon smickrande compliment för Damerne, som begärte at få taga af desse Lottfedlar.

F 4

I et

I et hörn fågs en Eremitage med en gammal Eremit utan för Porten, som spelte på sex lårskilta Instrumenter, och ibland andra oförlikneligen väl på Harmonica; på et annat ställe suto sex stycken Castilianer och Neapolitaner under et stort Tält, som under det de tömde sina Bouteiller söngo åtskilliga Visor vid accompagnement af sina Mandoliner och den Stora Neapolitanska Guitarren m. m. Så snart Sällskapet kom ner ifrån Bordet, begyntes alla divertissementerna på en gång, i affigt at fördela dem på särskilda ställen; ty utom denna anstalt hade hela Sällskapet stadnat på et ställe; i alla fall så visste man icke åt hvilket man skulle gifva företrädet: hvar och en var lika som i en förtjusning, och det hade de skäl til; ty det stilla och mörka skenet, som gafs ifrån Transparenter, gjorde en den största afbrytning ifrån den ansenliga mängd af Vaxljus, som eclairerade sjelfva Soupeén; detta nästan underjordiska rummets tvalka, Träden och blommorne som spridde den angenämaste lukt, allt detta tillammans tagit utgjorde värkeligen et aldeles nytt och särdeles lysande Spectacel. Assembléen varade på detta stället öfver en timma, och man hade all möda i verlden, at få dem härifrån. Härpå begåf-

gåfvo sig alla åter up i Salen, hvarest Damerne intogo sina rum i Berceauerne; der hördes å nyo en stor Symphonie af Virtuoser, som gingo framför åtskilliga Quadriller, bestående af de bästa Danseurer och Danseter vid Operan, och som dansade den bekanta Ouvertüren til *Le Déserteur*. Quadrillerne, som förestälte de 4 Årstiderna, dansade derpå särskilt, och sedan de slutat, börjades den generela Balen, som varade til kl. 6 om morgonen, då Sällskapet efter hand åtskilgdes. Antalet på de församlade steg til 500 Personer å 3 Guinéer för hvar, hvilket genom Soubscription utgjorde en Summa af 1500 Guinéer eller något öfver 3000 Ducater Contante penningar, som förut voro erlagde, och det uti et land, som är i Krig med sina egna Landsmän och halfva Europa. Ordonnancen och värkställigheten af denna vackra Fête gör emedlertid Herr Le Texiers snille mycken heder, och har han å nyo blifvit ombuden at arbeta på en dylik Fête, på hvilken våra Fruntimmer vänta med yttersta otålighet. Jag har den åran &c.

Biographie.
DAVID GARRICK.

Garrick härstammade ifrån en gammal Fransysk ått, som kallade sig *Garrigue*. Hans Farfader var en af de nitiske Huguenotter, som öfvergäfvit sit Fädernesland, då Ludvig XIV återkallade det bekanta Nantiska Edictet; sålån han var nyss gift och hans inkomster ansefnliga, så lämnade han dock alt, tog sin Hustru och Son (Garricks Far, hvilken dog som Major) med sig och satte sig ner i Herford. Det var på detta stället som Garrick föddes 1717. Han ämnades i början til Militairen, men hans Fars tidiga död gjorde detta omintet, och Garrick började Studera Juriquen. Detta lefnadsfättet anstod honom icke eller. En oöfvvinnerlig böjelse för Theatren hade redan intagit honom. 1741 spelte han första gången i Goodmans Fjelds under Henry Giffards Direction. Det är allmänt bekant huru han väckte allas upmärksamhet, och genom ovanliga förtjänster vann ovanliga belöningar. På denna grund kom han 1747 i Compagnie med Herr Kacy uti Di-

Directionen af Theatren i Drury-Lane, och fick sluteligen hela detta Värket som sit eget.

Genom sit uppförande som Directeur, sin hushållning som Theater-Ågare, och sina ojämförliga talanger som Aeteur, var det icke svårt för honom at vinna allmänhetens tycke, hvars smak han framför alt vid alla tillfällen rådfrågade.

Burbage, den störste Aeteur på Shakespears tid, var blott stor i Tragedien, lika som Betterton och Booth i Carl II:des mera hyffade tidehvarf. Wilkes såflade så väl i Tragiska, som Comiska Roler; men han var blott lyckelig i de sednare; Quin var namnkunnig som Declamateur och Cöbber som Cavailer. Men alle desse skickelige Aeteurer voro blott store hvar och en i sit slag och inom sin gråns; Garricks Snille förenade alla deras egenskaper i en person. Med lika steg gick han på Richards och Dorilas, Lears och Druygers, Hamlets och Fribbles så emot hvarandra stridande bane. Alt sådant tilvant honom et bifall, en förundran, et loford, ej allenast af sin egen Nation, utan ock af Utlåningar, som nästan ingen Aeteur hittils fått smicka sig utaf. Hans gester, hans physionomie, hans ögon voro så intagande, så naturliga, så värtaliga,

at äfven de som sågo honom och icke förstod Engelskan, icke kunde taga felt om Piecens innehåll. Som Auctör och Poët hade han ock sina utmärkta förtjänster. Han har lämpat större delen af Shackespears gamla Piecer til den nyare Smaken på Theatren; man har flera Comedier af hans hand, äfven som han sjelf författade de så kallade Prologuer och Epiloguer, som Engelsmännerne anse så nödvändige, och hvaruti han särdeles öfverträffade. Några år före sin död spelte han ganska väl, och vid sådane tillfällen betaltes entreérne ofta tiudubbelt emot sit vanliga pris. Det skedde gemenligén i äffigt at understödja någon god inrättning eller för at hjälpa någon fattig Adleur. 1774 sålde han bort sin ägande rätt af Theatren i Drury-Lane för en anseelig summa penningar, och retirerade sig på sin prägtiga Landtägendom ej långt ifrån London. Här dog han i början af 1779 och blef den 5 Februarii med en nästan Kongelig ståt begrafven i Westminster's Kyrka, bland de andre Store Män, som hedrat Engelska Nationen. Han lämnade efter sig inemot 40 Tunnor Guld's Ägendom.

